

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sol Triplex In Eodem Universo

Hermann, Amand

Sultzbaci, 1676

Sexta. An Angeli Superiores illuminent inferiores, & econtra?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95850](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95850)

viam luci & tollit impedimenta, sed etiam magnum aliquid efficit in domo, eam fodiendo, mutando &c. ergo etiam Angelus illuminans aliquid in illuminato efficit. Similiter probat intentum altera autoritas, nam si aliquid Angelus operatur, unde ad capiendum lumen Dei mens adjuvatur, quia hæc operatio debet terminari ad aliquod productum in aliquo subiecto, tunc quæro, in quod tendat, certe non in aliud, quàm in intellectum Angeli audientis.

Probatur etiam omnibus rationibus, quibus probatur est locutionem non fieri per simplicem propositionem, nec exemplum de Magistro & discipulo aliquid valet, quia Magister non illuminat discipulum, sed accommodat objectum capacitati eius.

III.
Nec per productionem alicujus luminis.

Dico 2. Illuminatio non fit per productionem alicujus luminis, sive naturalis, sive supernaturalis in intellectu illuminati. Hæc est contra Thomistas.

Probatur primo: Quia illud lumen, vel esset intensius lumen, vel novum, vel per concursum amborum intellectuum ad eandem intellectionem producendam, ratione cujus concursus diceretur illuminatus confortari & roborari; sed neutrum dici potest, ergo: probatur min. Non primum: Quia intellectus angelicus est substantia non susceptivus magis & minus: Nec etiam secundum, quia secundum Thomistas, Angelus non est passivus ab aliquo agente creato, recipiendo aliquam speciem vel objectum; ergo multo minus aliquid lumen: Non deniq; tertium, tum quia una intellectio non est nata produci, nisi ab uno intellectu, & si duo concurrant, duæ erunt intellectiones, quarum una non adjuvatur ab altera; tum quia in agentibus corporalibus unum agens non confortatur ex concursu alterius, nisi ipsam aliquid recipiat a concurrente.

IV:

Probatur secundò Conclusio, quod nullum novum lumen producat in illuminatione. Quia, sicut substantia Angeli non potest suscipere aliquid luminis naturalis, ita nec intensiorem per luminis superioris aggregationem, quia, vel illud lumen, seu virtus esset accidens intellectui & tunc nihil juvaret, quia intellectus est potentia vitalis substantialis, non accidentalis; ergo si prius, quantum ad essentiam substantialem intellectus Angeli erat improporcionatus, etiam post additionem illius luminis accidentalis esset improporcionatus. Vel deniq; substantialiter uniretur, & tunc intellectus Angeli substantialiter mutaretur, & corrumpereur, quod est absurdum; sequi tamen patet, quia, si intellectus meus ab extrinseco agente substantialiter augetur in claritate & efficacia intelligendi, procul dubio substantialiter mutaretur.

Probatur tertio: Nullum agens creatum potest infundere lumen naturale, vel supernaturale alicui potentie, per quod confortaretur ad agendum, vel intelligendum, ergo: probatur ant. Non naturale, quia illius solius est habitum lumen intendere, cujus est causare

ex Aristot. 2. Eth. Sed intellectus Angeli creatur à Deo solo; ergo ille solus potest augetur lumen supernaturale etiam solus Deus producit, ergo.

Dico 3. Illuminatio fit per productionem cognitionis actualis in intellectu illuminati à mensura secunda illuminantis. Ita Doctor subtilis.

Probatur: Quia locutio fit sic, quod confirmatur ex illo Psal. 41. *Erudavit os meum, &c.* Sed illuminatio est quædam locutio, ergo.

Probatur secundò: Non possum dici sanus per actum medici intelligentis morbum & disponentis de infirmitate, sed per sanitatem in me existentem & causatam, ergo nec potest dici Angelus illuminatus per actum alterius intelligentis, sed per aliquem in ipso productum.

Probatur tertio: Lumina dicuntur perfectius & presens notitia actualis; ergo veritas per productionem ejus diceretur Angelus illuminari. Objectiones in contrarium desumuntur ex dictis de locutione.

QUÆSTIO VI

An Angeli superiores illuminent inferiores & econtra?

In hac materia Doctor subtilis in scripto citato secundo d. 9. q. 2. sub littera L. in fine fol. 482. coincidere primo videtur cum sententia Durandi afferentis, Angelos omnes immediate illuminari à Deo, & in tantum dici unum illuminari ab alio, in quantum unus alium præcedit in dignitate & perfectione. Secundo cum sententia dicentium, Angelos illuminare alios tantum dispositivè, ait enim, superiorum posse dispositivè agere, ut videat aliquid in verbis, nam illa auditio (per illuminationem facta) disponit, ut audiens convertat se ad intellectum loquentis & ibi videat illud, de quo loquitur loquens, & postmodum ad verbum. Pro quo

Notandum ex eodem Doctore supra, & in reportatis lib. 2. duplicem dari illuminationem dispositivam unam & inchoatam, alteram verò completam perfectam, per modum termini, quem habet illuminatio dispositiva: quod ab eodem declaratur dicendo; quod Angelus superior à Deo immediate illuminatus, per claram visionem alicujus mysterii, præcedit notitiam actualem in intellectum illuminati, obscuram tamen & imperfectam per actum fidei Angelicæ, proponendo tale mysterium certum, tanquam sibi immediate revelatum, auditio ergo hæc disponit audientem, ut se convertat ad intellectum illuminantis & ibi videat, de quo loquens & illuminans loquatur, que visio auditio est perfectior, secundò eadem visio & auditio disponit, ut videns tale objectum in intellectu Angelæ illuminantis obscure & imperfectè

adhuc, convertat se ad id clarè videndum in verbo, ad quam visionem agit tantum dispositivè, quia efficit, ut Angelus se convertat ad clarè videndum in verbo, quod obscurè vidit in Angelo illuminante, quemadmodum aliquis imperfectè videns rem in speculo imperfecto, desiderat illud videre in speculo perfecto, unde non fit illuminatio in Angelis, eorum oculos sanando, aut removendo aliquid impedimentum, ut aliqui fingunt; sed ad tollendam vel simplicem nescientiam, vel ignorantiam, aut errorem.

III. Notandum secundò: Deum ordinate suas illuminationes perfectas & completas disponere, ordinateq; distribuere immediate, immediate causa, mediatè verò & ordine duorum effectuum ab eadem causa procedentium, cum hoc ordine, quòd uni præsупponitur alter, in casu isto Angeli inferiores non possunt illuminari à Deo, nisi illuminationis superioribus. Si verò sermo sit de illuminationibus imperfectis & dispositivis, ordine causalitatis, inferiores illuminantur immediate à superioribus, quibus acceptis convertuntur ad accipiendas illuminationes perfectas, quamvis non negem, DEUM posse absolute (& forte etiam fecisse;) Angelos inferiores illuminare, non illuminatis superioribus, ut mox infra dicam, interim pro Conclusionem

IV. Dico I. Deus aq; primò & per seipsum complete, & perfecte illuminat omnes Angelos superiores & inferiores, cum ordine præsупpositionis unius effectus ad alium. Hæc deducitur ex Scoto supra.

Deus aq; primò illuminat omnes Angelos complete.

Probatur: Angelus illuminatus per revelationem claram myserit, naturaliter illi occulti, illuminat inferiore, sicut Sol partes remotas per propinquiores illuminat; ergò, sicut idem Sol illuminat priorem & posterio-rem, ordine se tenente tantum ex parte effectuum, quatenus ponit primò illuminationem in parte propinquiori, quam remotiori, ita idem Deus illuminat Angelum superiore & inferiore, prius tamen superiore, quam inferiore.

Probatur secundò Ex autoritate D. Dionysii de cœlesti Hierarchia cap. 2. & Athanasii lib. de communi Essentia dicentis: Quemadmodum discrimen ordinis in supernis potestatibus cognovimus, ita quoq; stationis & scientia discrimina sunt: sunt Throni, sunt Cherub, atq; Seraph, qui sine ullo mediatore, aut interprete à Deo condiscunt, isti enim sunt Angeli assistentes, qui in hoc distinguuntur à ministrantibus, quia primi discunt immediatam habitudinem ad Deum, à quo in suis arcanis illuminantur, ministrantes verò indigent ministerio aliorum Angelorum. Hinc

V: Dispositivè primò perfectiores.

Dico 2. Ordine causalitatis imperfectè & dispositivè illuminantur regulariter Angeli inferiores per superiores. Est communis & colligitur ex Patribus passim, Augustino supra D. Bernardo lib. 5. de Considerat. cap. 4. ubi dicit: Patrem Cherubim ex ipso sapientia fonte, ore Altissimi haurientes, & refundentes fluentia scientia universis civilibus suis, &c.

F. Amandi Hermann Metaphysica.

Probatur Conclusio primò:

Ex ordine & subordinatione essentiali inter Angelos ad invicem spectatos, ut sunt entitative & specificè superiores & inferiores.

Secundò: Ex ordine Divinae providentia, quæ taliter gubernat universum, per superiores regendo & dirigendo inferiores; ergò etiam in ordinatissima Republica Angelorum.

Tertiò: Quia materia illuminationis sunt effectus contingentes dependentes à libera Dei voluntate & dispositione, sed nullus Angelus potest ejusmodi effectus certè & evidenter cognoscere; ergò neque alteri certè & evidenter revelare; ergò illuminabitur tantum imperfectè & obscurè, sicut nos de rebus fidei illuminamur, cui succedit clara visio, quæ videbimus perfectissimè, quod utiq; de Angelis quoq; sentiendum, & expresse tradit D. Bernardus 5. de Considerat. cap. 1. dicens: Creatura Cœli illa est, præstò habens, per quod potius ista intueatur. Videt verbum & in verbo facta per verbum. Negq; enim, ut vel ipsa noverit, ad ipsa descendit, quæ ibi illa videt, ubi longe melius sunt, quam in seipsis. Sed in contrarium

VII: Solvitur Aq; sicut.

Opponitur Autoritas D. Dionysii de cœlesti Hierarchia cap. 7. & 8. dicentis: Seraphim perfectissimâ luce, & potentissimâ trahunt ad se agmina Angelorum inferiorum; ergò non tantum dispositivè & cap. 15. Angelus unicam intelligentiam, quam à diviori traditam accipit, in quadam dividit atq; amplificat, ergò. R. negando conseq. Nam Angeli superiores potentissimâ luce trahunt ad se inferiores dispositivè, quantum ipsis possibile est, non verò simpliciter & complete, quod sola visio præstat, ex Scoto dicente supra, sicut enim non omni intellectio est simpliciter perfectio Angelici intellectus, sed visio verbi & non visio quidditatum, sed visionem Angelus superior producere in alio non potest, utpote quæ non substat causalitati creatæ, ergò. Ad secundam autoritatem dico, eam non intelligendam de eodem illuminationis gradu, sed de diverso, quia Angelus superior multiplicat notitiam, eam accommodando captui inferiorum, ita ut excitentur ad convertendum se ad verbum. Reliqua argumenta non sunt magni momenti

Dico 3. Angelum inferiore absolute illuminari à Deo posse de aliquo mysterio, non illuminato tamen superiori.

VII: Potest illuminari infèrior non illuminato superiore.

Probatur primò: Quia nulla apparet repugnantia.

Secundò: A factò, quia Gabriel ad tertiam Hierarchiam pertinet, secundum mellifluum Doctorem Bernardum, qui tamen docet in homilia 1. supra missa est, ipsi revelatum fuisse mysterium incarnationis, latens Angelos primæ & secundæ Hierarchiæ, imò etiam omnibus aliis Angelis occultum, & quamvis in tractatu ad Hugonem de S. Victore dicat, hoc ad minus verum esse de circumstantiis quibusdam Incarnationis, hoc non obest, quia sequitur, quòd DEUS etiam illas revelaverit Gabrieli,

Zzzzz 2 & non

& non aliis, quod sufficit. Fateor tamen, id ordinariè non contingere. Sed pro Thomistis

VIII. Argumentum in oppositum.

Arguitur: Ordinariè Lex Divinæ Providentiæ exigit, ut non illuminentur Angeli inferiores, non illuminatis prius superioribus; ergò nequit aliter fieri: probatur conseq. Illa lex est omninò naturalis, & secundùm rei exigentiam; ergò est omninò indispensabilis. R. negando conseq. cum sua probatione, quia leges secundùm quas Deus operatur ad extrà, sunt omninò præfixæ à Divina voluntate, & fiunt secundùm rei exigentiam secundùm quid tantùm non absolute.

Instatur: Ordo conveniens substantiis spiritualibus nunquam prætermittitur à Deo, quia nequit illum naturaliter mutare cum sit omninò naturalis secundùm naturalem differentiam Angelorum; ergò contra illum nequit Deus illuminare inferiorem, non illuminato superiore. R. quòd hæc sicut & prior ratio concludit defædò, non verò de possibili, regulariter, non interdum; Deinde ad probationem concedo, Deum non posse illum ordinem mutare in actu primo, nego tamen, quòd non possit eum immutare in actu secundo.

Urgetur: Si immutaret in actu secundo, Deus faceret injuriam angelo, & etiam injustè operaretur. R. negando sequclam; Illud enim justum secundùm Scotum in 4. d. 46. q. 1. quod à Deo est volitum, è contra quod à Deo

non est volitum injustum, juxta illud D. Anselmi in Prologo cap. 12. Illud est justum, quod tu vis, injustum, quod non vis Dominæ. Generaliter Dei ad creaturam non est justitia.

Dico 4. Angelum inferior, quantum est de se, potest dispositivè illuminare superiorem, ut defædò illuminatio perfecta de ipsa sequeretur, si angelus superior vellet eam recipere.

Probatur: Illuminatio est species locutionis, differens objectivè tantùm & formaliter, sed angelus inferior potest loqui superiori; ergò etiam eum illuminare.

Dices: Inferiores nequeunt docere superiores, cum altiori modo, ac universaliorintelligant superiores, quam inferiores: ergò. R. negando ant. cum assumpto, est enim contra illud Divi Pauli ad Ephesios 3. Ut innotescat Principatibus, & Potestatibus in caelestibus per ecclesiam multiformis gratia Dei; Ex quibus verbis Sanctus Hieronymus & Anselmus colligunt, ex sapientia Evangelica etiam Angelos proficere, quidum etiam Christus, vel per se, vel per Apolos instrueret Ecclesiam, plurima secreta didicerunt Angeli, quæ ignorabant antea, ergò ab homine angeli discunt, quare nequibunt ab inferioribus superiores discere? Hoc semper intelligendum extraordinariè, & de potentia Dei absoluta, regulariter enim & ordinariè oppositum contingit.

DISPUTATIO V. DE LOCO ET MOTU ANGELORUM

Disputatio hac purè ad Philosophiam pertinet, quam proinde aliqui sua tractant, ut omniarepetant, ego omnia, qua de natura loci & motus, de multiplici divisione, de spaciis & aliis similibus dici possent, ex dictis supponam & ea, qua particularia erunt, explicabo; Sit igitur

QUÆSTIO I.

An Angelus sit in Loco & an per operationem?

I. Opiniones diversæ.

Non defuerunt olim aliqui, qui negarent Angelos esse unquam præsentés loco corporeo, verè & propriè, secundùm suam substantiam, sed tantùm abusive, quos sequitur Hervæus & videtur etiam esse Thomistarum, dum asserunt, Angelos esse tantùm in loco per solam operationem, quæ est difficultas & secunda pars tituli; Sensus tamen ejus esse potest duplex: Primò, an Angelus secundùm propriam suam substantiam sit in loco corporeo, vel potius substantia Angeli non sit præsens loco corporeo, sed tantùm ejus operatio, & ratione operationis Angelus dicatur esse in loco, licèt substantia distet à loco. Secundò, supposito, quòd Angelus sit in loco corporeo secundùm substantiam, ita, quòd substantia ipsa sit præsens loco, ratio tamen, fundamentalis quare sit in lo-

co, non sit substantia, sed operatio, ita, quòd, si circumscriberetur ab Angelo operatio, substantia Angeli non posset esse in loco? Circa quam materiam diversimodè variant Auctores, quomodocunq; tamen explicetur ab eis, difficultatem sentiunt, ego utrumq; modum improbo cum Scoto &

Dico I. Angelus est verè, propriè & realitè præsens loco corporeo, per suam propriam essentiam & substantiam. Ita Scotus 2. d. 2. q. 5. & 6. Scotistæ, Nominales & Neoterici.

Probatur primò ex Scriptura: Quæ frequenter docet, Angelos aliquos esse in Cælo, alios in inferno & alios in aère, quos etiam Rectores Tenebrarum harum vocat: Sic Christus Dominus aliquos Demones misit in desertum. Sic Tobix 8. dicitur: Tunc Raphaël Angelus apprehendit Demonium, & relegavit illum in desertum superioris Ægypti: sic Apoc. 20. dicit Joannes, se vidisse Angelum descendentem de Cælo, habentem clavem abyssi, & custodiam magnam in manu sua & appre-